

Szerkesztési iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legcélszerűbben utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Rimaszombat, június 3.

A „Rimaszombati Dalárda“ folyó hó 10-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen az új alapszabályok szerint fognak sorakozni azok, kik a dalművészetnek őszinte barátai és művelői akarnak lenni. Tudjuk, hogy e gyűlés népes leendő, mert hiszen erre kezességet nyújt a mult, biztatást a jelen, — daczára annak, hogy épen most városunkra s annak minden nemesen gondolkozó polgárára a közjó érdekében annyi teendő vár, — de a melyek egyáltalában nem akadályoznak s nem akadályozhatnak senkit, hogy társadalmi életünknek már megalkotott tényezőit, — melyekhez dalárdánkat is joggal számítjuk, — elhanyagoljuk.

Azonban ez alkalommal szabad legyen nekünk egy, épen a társadalmi élet felüdítését célzó javaslatot tenni. Egy javaslatot, melynek eszméje régtől fogva megszületett, hosszas megfontolás, másokkal való közlés által fejlődött és erősödött s a melynek megvalósítása által hisszük, hogy azon erők, — melyekkel e városban találkozunk, — egy közös cél elérése végett koncentrálódnak, hogy így társadalmi életünk szétágazó tényezői egy gyupontba egyesülvén, működésünk legyen életető napsugár, mely nemesak melegít, de gyümölcsöt is érlel.

Elmondottuk már egy ízben, hogy városunk sok oly testülettel bír, melyeknek célja a közműveltség előmozdítása, jótékony célok megvalósítása s azon válaszfalnak ledöntése, mely az embert az embertől, a polgárt a polgártól elválasztja.

Ilyenekül tüntettük fel az olvasó egyleteket (Casinó és polgári kör), a löveldét, a műkedvelő társulatot, dalárdát, korecsolyázó egyletet, az egykor virágzó paedagógiai kört, a kis körben működő irodalmi kört, az árvák gondozóját, — a nőegyletet, a gazda-kört, tüzoltó testületet, vadásztársulatot stb., melyek rövid idő alatt koronkint a tevékenységnek esodálatra méltó jeleit tüntették fel s nem kevés számú nemes célnak megvalósítására hoztak honfiumi áldozatot.

Azonban őszintén megvallhatjuk, hogy ezek között ninesen meg azon összetartó kapocs, mely köztük egységet teremteni képes volna, s eszközölné azt, hogy egyik a másikat nemes célja felé vinné, annak elérésére támogatná.

Igaz, hogy ezeknek vezérférfiaiból — egynek, kettőnek kivételével — „Társadalmi-kör“ elnevezéssel egy bizottság alakult, de a mint tapasztaljuk e bizottság működését csak egy két irányban terjeszti ki. Holott joggal vártuk tőle, hogy ez fel fog ölelni mindent, mi a fentebb említett nemes célok elérésére vezet.

Mi ugy tudjuk, hogy minden valamire való városban, — még ha Rimaszombattal sem műveltség, sem vagyon, sem népességre nézve ki nem állja is a versenyt, — van egy társulat, melyben kinek-kinek ki van mutatva a hely, melyet képessége és hajlama szerint elfoglalhat; elébe vannak szabva a kötelességek, melyeket teljesítenie kell: minek folytán ennek működését rendesen siker és áldás követi.

Miért ne lenne városunkban is ilyen, hogy ez által is megmutassuk azt, hogy méltó polgárai vagyunk Gömörmegye székhelyének?

És ennek megvalósítására talán sohasem volt kedvezőbb az alkalom, könnyebb a kivétel mint most, — midőn napról-napra olvassuk, azokat az ígéket, melyek a „nagy száműzött“ szivéből fakadnak és melyeket nemesak azon törvényhatóságokhoz intéz, melyek 89-ik születési évfordulójára megemlékeztek, hanem minden őszinte fiához e hazának.

Nem lenne-e méltányos Ő iránta, mi reánk pedig buzdító hatással, ha az ő nevében sorakoznánk, hogy nagy szelleme tegye erőssé közöttünk a gyengét, munkássá a kényelem szeretőt, áldozatkésszé a fukart?

Sorakozunk az ő nevében, alakítsunk „Kosuth-kört“!

Az akként s az ily czim alatt alakult társulat szerintünk egyelőre négyszakra oszolna. Jelesül: műkedvelő társulat, zene-kör, irodalmi-kör, és dalárdára.

Ezek mindegyike magában véve is sokat tehet, ha jól van szervezve, — egyesülten pedig esudákra lesz képes, mert nem leendő idő, melyben kellemes és tanulságos élvezetekben ne részesülhetnénk a nélkül, hogy az ezekre kiadott összegekért másra volnánk kénytelenek szorulni,

Ime ez a mi javaslatunk, melyet elmondani jónak láttunk most, midőn a dalárdának legközelebb tartandó közgyűlésén ugyis együtt leendünk. S ha ez eszme ott vitatárgyát képezendi s megvalósulhatónak bizonyul, — a melyről mi lelkünk mélyéből meg vagyunk győződve; s ha végre megtaláljuk jelesaink között azt, ki a vezérfonalat műértőleg veendő kezébe: akkor elmondhatjuk, hogy nemesak dalárdánknak, de társadalmi életünknek is új korszaka kezdődik s városunk közönsége megértette hivatását, mely nem más mint az, hogy legyen Rimaszombat nemesak kereskedelmi, közigazgatási központja megyénknek, de legyen azon gyupont, melyből a közművelődés, hazafiasság eszméi sugározzanak szét, melyek által megvilágítatva bérez és völgy egyiránt, fénysugarától életerőt kapjon a gyenge s megdicsőüljön az erős. **Csatlós B.**

Az iskolai év végén.

A megyei közig. bizottság ez iskolai év folyamán két figyelemre méltó határozatot hozott. — Az egyiket ha jól emlékszem. m. é. okt. 9-én, a másikat f. é. apr. 9-én.

Az első szerint köteles a tanító az igazolatlanul mulasztó tankötelesek névjegyzékét minden két hétben egyszer kiállítani, azt az iskolazék elnökének hitelesítés végett benyújtani, ki azt a községi előljárásnak azon czélból kézbesítendi, hogy az igazolatlanul mulasztók vagy iskolába nem jártak szüleitől a 4 fitig terjedhető büntetési pénzt behajtsa s a mulasztási kimutatást a behajtott összegről szóló nyugta kíséretében a megyei kir. tanfelügyelői hivatalnak illetékes uton felelőség terhe alatt beküldje.

A másik f. é. apr. 9-iki határozat ez ügyben intézkedik, hogy a zárvizsgák minden iskolában csak a 8 havi szorgalom idő megtartása után tuzessenek ki, így a népiskolai törvény 54. §-ában megszabott miniszteri szorgalmi idő mindenütt megtartassék.

Az iskolai év vége felé járunk. Lássuk az első hatá-

Ám az öreg Bacchus apó
Mindig szívesen lát;
Kocczint velünk, míg nem mondjuk:
„Jó éjszakát világ!“
(Rimaszombat. 1883. május 27.)

Terhes Barna.**Május 21.**

Ha már meg van írva a világ rendjében, hogy tárczaíró is existáljon e kétes atmospherában, akkor az vagy Jozsue legyen, a ki a szentírás szerint a napot forgásában megállította, vagy legalább Bosco (I. a nagy) a ki az órákat — t. i. a zseborákat — büvészetével tetszésszerűen állásba hozta, mert e tulajdonságok nélkül könnyen azon helyzetbe jut szegény, hogy inkább óhajt kötélhánczos lenni, mint tárczaíró.

„Uram!“ döng a szerkesztő félelmetes figyelmeztetése, „közeledik a lap megjelenési napja.“ (Oh! Jozsue!) Vasárnap 8 órakor a lapkihordó kezeiben kell lenni (oh Bosco!)

Nem mindenki tudja, — mit jelentenek e categoricus szavak; én tudom; bár én se tudnám! Ez előfizető nyelven annyit jelent, hogy: majd elolvassuk a legközelebbi tárczacikket, hirlapirói nyelven annyit, hogy akkorára meg kell írni azt a tárczacikket.

No melyik már most a könnyebb feladat?

Ne jusson valakinek önkénytelenül eszébe az egyszeri ember sirirata: „Itt nyugszom én, olvasod te; olvasnám én, nyugodnál te!“ (Per analogiam: irnád te, olvasnám én!)

Szerkesztő ur legyen tekintettel a helyzet és uralkodó viszonyok iránt! Itt a holt saison kezdete, itt az uborka évad eleje, apadóban a társadalmi élet pezsgése és nem hoz felszínre pikans történetecskéket, családi drámákat, sensatiós eseményeket. Nihilisták hallgatnak, féniék nem mozognak, terroristák esendesek, socialisták nyugodtak, dynamitombák nem szólnak. Pedig csak ezek azok a momentumok, a melyek még némileg kielégíteni képesek a finomult izlés blazirozott követelményeit.

„Nem tehetek róla!“

Biz ez sajnós! A civilizáció glacié-keztűs keze a társadalmi élet minden ügyköréu igyekszik simítani egyet, csak mi vagyunk a mostoha gyermek.

T Á R C Z A.

Három zsarnok.

Motto: Furor di poesia,
Di lascivia e di vino,
Tripliato furore:
Bacco Apollo et Amore.
Cavaliere Marino.

Három zsarnok ül nyakunkon
Isten kegyelméből,
S kemény paranesszó hangozik
Mindhárom felségtől. —

Mond az első: „Igyál fiam,
Hűséges jobbágyom!
Ha nem iszol, ezt a kanesót
A fejedhez vágom.“

„Országomat ellenségtől
Kiki védelmezze;
Bn, gond sötét nagy táborát
El kell űzni messze.“

„Bukergető hadseregnél
Teltpohár a fegyver:
Tölts és igyál, mert különben
Az ellenség megver!“

Másik zsarnok paranesszava
Még erősebb ennél;
Ellenmondást, — jaj dehogy tür, —
Mikor hozzánk beszél. —

„Dalolj, fiam, — kényszerítlek,
Ragadj lantot, dudát. — —
Mindegy nekem, csak énekelj
Én hallgatom danád!“

„Most mindjárt ül asztalodhoz
És verset írj nekem.
— Hogy miről és mimódon, — az
A te dolgod legyen!“

A harmadik zsarnok szava
Még furesábban hangzik.

Azt se tudni, mikor tréfál, —
Vagy mikor haragszik.

„Szeress, — így szól, — te csak szeress! —
Mert én ugy akarom.
Nyilaljon át a sziveden
Az édes fájdalom!“

„Szeress, hiszen szép a világ,
Mint egy virágos kert;
Piros rózsza, halvány liljom
Ugy hívja az embert!“

Három zsarnok, három isten
Szól hozzám eképen.
Mit tegyek, hogy ne vesszitem
Földi üdvösségem?

A mire Apoll' ösztönöz,
— Nem tehetek róla, —
Egy-egy rosz vers majd csak telik
Tölem hébe-nóba.

De mit a tegzes kis isten
Parancsol és kíván:
Szótfogadni annak, bizony
Nem lehet — igazán.

Röpke pillévé kellene
Változni egészen,
S mit mondana ehhez az én
Hitves feleségem?

Ugy látom, hogy üdvösebb lesz,
A három ur helyett,
Csupán egynek ajánlani
Örök, hű eskümet.

A kis Amor könnyen megcsal,
— Ez a mestersége, —
Szembekötte, mosolyogva
Visz magával jégre.

Apoll' is, ha már reánk unt,
Kiadja a paszszust;
El kell hagynunk szegyen szemmel
A dieső Parnasszust.

rozat hatását, sikerét, eredményét, melyet egy év alatt ért. Eltagadhatlan, hogy a megyei közp. bizottság közbelépésének és segédkezésének van hatása, sikere, eredménye — ha részben is — a mulasztásokkal szemközt. S ha bár nem érték el egészen a célzt, de kétségkívül néhány nagy lépéssel haladtunk előre. Nincs anyai panasz, mert az iskolába járók száma nagyobb s a mulasztóké kisebb. — Egyes bírák is jobban teljesítik kötelességeiket, de csak egyesek, mondom. — Nem csak, de a határozattal azt értük el, hogy a nép látva a világi hatóság tanügyi közreműködését, inkább fél mint azelőtt s rendez kezd szokni. Egyes községekben azon szülők, kik azelőtt még azt a rendet sem tartották meg, hogy a mulasztó gyermeket a tanítónak bejelentésük, s előtte igazolják, most bejelentik, ha vagy beteg, vagy elkerülhetlen szükség van rá. Ez eredmény a buzgóbb bírák érdemül legyen felhozva.

Sajnos azonban, hogy a bíráknak egy része mai napig sem törődik tanügyi kötelességeivel s közönyösen veszi a közp. határozatot. Olyan bírák vannak ugyanis, kik nemesak nem hajtják végre a büntetést, de sőt még a mulasztási kimutatást sem továbbozzák. — Innét van az, hogy a kir. tanfelügyelőség sem kapja meg mindazon kimutatásokat, a melyek különben a közs. előjárásnak kiszolgáltattak. Ilyen előjárásággal szemben tehát alkalmazni kellene a törvény szigorát.

A másik közp. határozat a 8 havi szorgalom idő megtartása tárgyában intézkedik. Felesleges felemlítenem, hogy ez is csak az orsz. törvény végrehajtását célozza.

A gömöri ev. esperesség nagyérdemű főesperese: Nt. Bartholomaeusz László ur nem késett megragadni az alkalmat, hogy a kiválmaknak elég tétessék. Felhívta ugyanis az esperesség körnökeit, kezdődvén itt a tanév október elsején, hogy a zárvizsgákat csak jun. elején tartásák meg. Ez intézkedés indokolt, mert egyház-iskolai törvényeink világosak s nem lehet eltagadni, hogy itt-ott néhány nappal előbb tartattak meg a zárvizsgák — egyes iskolákban már május 20-ka körül.

Azonban az eljárásnak figyelemre méltó okai voltak. egyes falusi viszonyokhoz és a dekanátus nagyságához képest. Van ugyanis dekanátus, ilyen a balogvölgyi, a melyben 20 iskola van. Itt a vizsgák két hetet is veendek igénybe. néha többet, ha tekintetbe vesszük, hogy az illető dekanus lelkész is, kinek a vizsgák közepett nem egyszer egyháza kell visszaszietnie, hogy az elkerülhetlen teendőjét elvégezze. — Egy vagy más iskolában tehát előbb kellend kitűzni a zárvizsgát, míg az utolsó kerül a sor. Az ilyen iskola, hol legutóbb tartatik zárvizsga, teljesen megfelelt eddig is a törvény kiválmakainak. Itt tehát csak az idő szükséglete határozott.

Az eljárásnak második és legfigyelemreméltóbb oka abban keresendő, hogy némely iskolában, hol a nép munkakeresetével táplálkozik, ott, hol a tanév október elsején kezdődik, május végén, a zárvizsga idején sok iskolának már nyoma sincs. Be kell látnunk, hogy végtére annak a népnek is keresnie, kenyér után kell látnia. Így nem csoda, ha a szülő a legnagyobb munka idején, erőszakosan is visszatartja gyermekét az iskola és a zárvizsgától. Az egyik marha után, a másik napszámba, a harmadik az alföldre megy, a tanító csak azon veszi észre magát, hogy tanonczai az iskolából egymásután elillanak s vizsgán nélküli legjobbjait.

Ez egy ok elégséges volna arra, ha a nt. ev. esperesség a legközelebbi esperességi közgyűlésen kimondaná, hogy a tanév az egész esperességben szeptember 1-én kezdődjék s május elején bezárassék. Szóljanak ehhez az avatottabbak. En a fentiekrol személyesen győződtem meg, mert négy esztendeig viseltem az iskolai látogatás gyönyörűségeit, de nehéz igazat.

Az utóbbi határozat még egy nevezetes intézkedést foglal magában; azt, hogy a kertészet, gazdaság és testgyakorlatra nagyobb gond fordítottassék, az ezekhez szükséges eszközök beszerzessenek s e tárgyak tanítását a tanító urak ott, hol a szünidő három négy hónapig tart, szünidőben is folytassák. Bizony ideje volna már, hogy ez ügyet karöltve felkaroljuk s a szegény nép jövedelmi forrását e részben megnyissuk és testi erejét, életképességét fejlesszük.

Van törvénytűnet, van munkaszűnet, van országyűlési szűnet stb. stb., csak mi rólunk nem gondoskodnak, sem humanistikus, sem internationalis, sem socialis, sem legislatorius uton; . . . de hogy tárczaczik legyen, igenis gondoskodnak — — — — — executorius uton.

Sebaj! A kit az emberek elhagynak, azon könyörülnek az istenek.

A magyar tárczairót is pártfogásába vette a nemzet geniusa, adott neki egy büvszert, melyre csak gondolnia kell és — — — — — nem kell félnie az executiótól.

Adott nekünk e genius egy „szentkutat“ a melyhez, ha kiapadt szük tárházunk sovány készlete, oda vándorlunk, belemertjük szellemünk kiszáradt esőbrét és tele van csepő mézzel; adott nekünk egy berket, a melyben bármint daloljunk, szépen dalolunk, mert szívhez szól énekünk, a magyar ember szívéhez; olyan ez mint a puszta kimagasló Sphinx-e; ha a kimerült vándor erőfogyottan árnyékába ér, búvós hangokat hall és jótékony álomba szenderül.

Megadta az 1848/49-iki korszakot.

No, de ne olyan lelkesülten! ez sem „sikk“ már! Ha a rendesnél hangosabban szól az azt mondják komédiás vagy, ha érezni látszol a mit mondasz, azt mondják svindler vagy.

Elmondom tehát mondókámat nyugodtan, egyszerűen, hogy ne tekintsenek se komédiásnak, se svindlernek.

Most mult el május 21-ike. Szép nap, dicső nap: aranyos levél bazánk történelmében. Budavára bevételenek napja; egy, bár stratégialag nem fontos, de a nemzeti önérületet hatalmasan emelő fegyvertény 34-ik évfordulója. A fővárosi hoavéd-menház szánalmas lakói e napot megszokták ünnepelni; megünneplik gyászal, megünneplik könnyel.

Hiába, ilyenek a magyarok ünnepei! Kimevnek a krisztina-városi temetőbe, az e nap elhullt dicső bajnokok sírhantjára, körülállják zöldelő gypét, leszakítanak róla egy-egy virágocskát, azután visszajönnek, hogy tovább egyék a könyör száraz kenyerét.

Mult évben is szokott módon ünnepelték meg e napot. — Épen Budapesten a lánchíd-téri sétány egyik padján ültem, midőn Budára vonult az agg hoavédok menete. — Ott mentek el mellettem, csendesén, párosával, elől a zászlóval, egymást támogatva vagy görcsös bottal gyámolítva roskadozó lépteiket; alig lehettek 40—50-en. — Arczuk

Az intézkedést a legnagyobb örömmel lehet fogadni. Azonban meg ne feledkezzünk szegény tanítóinkról, kiknek évről-évre nagyobb kötelességeik vannak, de falu helyeken dotációjuk egy és ugyanaz.

Elsmerem, hogy az öntudatos tanító nem vár jutalomra, de arról is megvagyok győződve, hogy neki is van családja, vannak gyermekei, a kiket ellátni, állásához mért neveltetni kell, s hogy az érdemes tanító megérdemli a szép és terhes munkaért, melyet végez, a nagyobb méltatást, főképp akkor, midőn még pihenése idején is a közügy javára foglalkoztatni akarjuk. Reménylünk azonban, hogy tanítóink e kiválmaknak ellenkező esetben is készséggel tesznek eleget.

Vitéz Lajos, ev. lelkész.

Levelezések.

Nagy-Rócze, 1883. május 24.

Tekintetes Szerkesztő ur! Május 14-iki első színelőadásunk a „Tót leány“ színdarabja alkalmából az igen tisztelt közönség oly tömeges, szíves és lelkes részvételével dícselkedhetünk, mely minden vágyunk, várakozásunk és reményünket messze túlhaladta. — becses engedelmével szabad legyen lapja hasábjain azt úgy a műkedvelő kör — mint a polgári iskola nevében tiszteletteljesen és alásan megköszönni.

I. Bevételünk tett:	
a. Színházi belépti jegyekből	352 frt 60 kr.
b. Béli belépti jegyekből	102 frt — kr.
c. Vegyesekből	8 frt 51 kr.
d. Felülfizetésekből	112 frt 20 kr.
Osszesen:	575 frt 31 kr.

Felülfizetéssel kitűzött czéljainkat hatalmasan elősegíteni kegyesek valának: Laczkó Antal lovag 50 frt. Hámos László képviselő 6 frt 90 kr. Szekeres Antal 2 frt. Heinzelmann Emil 3 frt 50 kr. Jadszko Pál 6 frt. Greiner Arthur 50 kr. Villiger Tulia k. a. 1 frt. Molitorisz Etelka k. a. 1 frt. Remenyik Pál 2 frt. Erössy Samuné 1 frt. Kröpfler Károly 4 frt 40 kr. Kallina Györgyné 1 frt 50 kr. Latinák testvérek 7 frt 90 kr. Alexy Sándor 8 frt 50 kr. Boczko Dániel s neje 5 frt. Heinzel Carolina 3 frt. Mistina József 1 frt. Dedinszky Gyula 1 frt. Sift Adolf 3 frt. Müller Róbert 1 frt. Gömör Jánosné 1 frt 50 kr. Marko Sándor 50 kr. — Osszesen mint fent . . . . . 112 frt 20 kr.

Ezen 575 frt 20 krral szemben ez előadás költségei 222 frt 62 krt tevén — marad tiszta jövedelem

352 frt 69 kr. — mely összeg 42 frt 56 kr. forgótőkéül fentartott pénztári maradvány kivételével az 1919 frt 13 kr. színház felállítási berendezési számla fedezésére fordított, — ugy hogy az első előadás teljes bevételéigénybe vétele után — befektetési szenvedő állapotunk ma már csak 700 o. é. forint maradt.

Vállalatunkat továbbra is a közönség s becses lapja nagybecsű pártfogásába ajánlván.

Kiváló tisztelettel N.-Rócze, 1883. május 24
alázatos szolgálja
Mihalik Dezső,
május 21-én a n.-rócezi műkedvelő kör
s polgári iskolaszék elnöke.

Meghívó.

A „Rimaszombati Dalárda“ folyó hó 10-én (vasárnap) d. e. 10 órakor a községi iskola nagytermében rendkívüli közgyűlést fog tartani, melyre mindazok, kik rendes és pártoló tagjai akarnak lenni közművelődésünk e tényezőjének, tiszteletteljesen meghivatnak.

Rimaszombat, 1883. máj. 30-án

a választmány.

Hírek és vegyesek.

Áthelyezés. Bresztovszky Ede, Gömörmegye előfelügyelője, saját kérelmére Mármaroszigetre helyeztetett át, s helyét Fakla János foglalandja el, ki eddig hasonmóságban Liptó-Szent-Miklóson működött.

szomorú, bágyadt, a zászló vitorlaja lomhán csüng alá az egyszerű rudra, csak olykor-olykor lebben egyet mintha haldoklanék, vagy mintha haldokolnék, vagy mintha visszaakarna röpülni a 34 évvel.

Az egész menet feltűnést sem kelt, még a fővárosi nép, ez az izgékony elem sem csinál belőlük bálmulási capitálit, alig kíséri őket egy kis csoport és csak azok, kiknek épen semmi dolguk sincs.

Mi is volna ezen nézni való?

Egy néhány uniformisba bujtatott csoszogó alak, (se zenezés, se esörgő kard, se fényes gomb.) kimegy a temetőbe, porladozó hősök sírjához, ott egy közülök — aranyos gallérral — kiválik, beszél valamit a multrol, valamit a jövőre, (a jelent nem érinti, de jól teszi.) ezalatt az egyesek elgondolkoznak, az egyik érzélgősebb azt gondolja, hogy „be jó volna ott pihenni, oda lenni már nem fáj semmi;“ a másik cynicusabb: hodie tibi, eras mihi; a harmadik meg éppen nem gondol semmit, és mig így különféleképp gondolkognak, azalatt egyfélékép könnyeznek, aztán letörlik könnyeiket, megfordulnak és a merre jöttek megint visszamennek.

Hát istenem, van-e ezen valami feltűnő; nem valami nagyon is mindennapi dolog ez? . . . . .

A mint ülök és nézem az elhaladó menetet, neszt hallok hátam megett; hátra fordulok és megpillantom a sétány öreg öret. — Görnyedt alak, két csikos ruházat, hadju-sapka és egy vászon esernyő a nap felfogására, az esső kikerülésére(?) és a gyermekek ijesztgetésére. — A mint megfordultam, láttam, hogy szemeit törülte. — Mindjárt tudtam, hogy ez valamikor két nadrágot is horodott meggyiszin zinnal, piros sapkát is viselt, esernyő helyett egyebet is forgatott és nem a gyermekek ijesztgetésére.

Megszólítottam, kérdezgettem egyről-másról; erre leült mellém és mesélgetett; — de nem azzal a Hány János-féle teleszajkásodással, hanem inkább mogorván, szakadozottan.

Budai születésű, volt 48-as hoavéd és ténylegesen résztvett a várbevételénél.

Egy izben a kerepesi vámnál voltak vegyesen gyaloghonvédek és huszárok. — A vámnál egy kurta koresma, tele katonákkal, mulatozó, vigadó legényekkel. — A város balpartját lövöldözték a jobbparti várból. — Egyszerre kigurik a koresmából egy szálás somogyi legény, kezében tele-üveg borral. „Servus német!“ kiált a vár felé fordulva

Halálozás. Győry Dániel, megyénk egyik széptelheségű ügyvédje s jeles szónoka, hosszas szenvedés után folyó évi május 31-én Jánosiban meghalt. Temetése tegnap előtt nagy részvét közt ment végbe. Nyugodjanak békén porai!

Gyászjelentés. Id. Széki Szék Péterné szül. Költsei Kende Erzsébet a maga saját nevében, valamint férje id. Széki Szék Péter, továbbá gyermekeik: Szék Berta és férje. Fekesházi Tabódy Jenő, ezektől született unokái: Ida és Erzsébet; Szék Margit és férje Kovács Ferencz, ifj. Szék Péter, Szék István és Szék Erzsébet, végre a számom rokonok és barátok nevében, mely bánattal jelenti szeretett testvéré Költsei Kende Ferencz urnak folyó hó 29-én Ráhn, élte 54. évében, szivgöres folytán történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hideg tetemei f. évi jun. 1-én d. u. 3 órakor tognak az ágost. evang. hitfelekezet szertartásai szerint, a ráhói családi sírkertben örök nyugalomra tétetni. — Béke poraira! Aldás emlékére! — Ráho, 1883. május 30.

Kegeletes tények. Nyustján a mult hó 28-án volt a növendékek vizsgája, mely alkalommal Fáy László orsz. képviselő és Fáy Gyula földbírtokos urak nemesak meleg érdeklődéssel kísérték a kis muzsafiak és leányok szabatos feleleteit; de buzdításul azok között, kik a magyaryelvben kiváló haladást tettek 20 frtot osztottak ki. — Dusan, hol május 22-én volt meg a zárvizsga Hámos Zoltán ur 4 ezüst forintot osztott ki a szorgalmasabb tanulók közt. Bizony-bizony örül a mi lelkünk, ha látjuk vagy halljuk, hogy megyénk bírtokosai nem csak örömmel vesznek részt az iskolák zárvizsgáin, de buzdításul még anyagilag is segítik azokat, kik tehetség és szorgalom által kiválnak társaik felett. Ez érdeklődés mindennél szükséges, de legkivált oly helyeken, mint Dusa, hol az iskola már teljesen magyar, minek folytán a felnöttek is mindinkább kezdenek visszamagyarosodni nyelvben és szívben.

Rimaszombat és vidéke jótékony öngyűlése ma d. u. 2 órakor lesz a „Takarékpénztár egyesületében.“ A folyó évi pénztári kimutatás szerint az egytel bevétel volt a mult évben 1395 frt 79 kr. kiadása 657 frt 70 kr. a 450 frtot tevő tőkésítésen kívül. Készpénzben volt april 30-án a pénztárban 288 frt 09 kr. Vagyona az év folyamában 14589 frt 42 krról 15183 frt 96 krra szaporodott, így a növekedés 594 frt 54 kr.

A helybeli róm. kath. elemi iskola növendékeinek „majálisa“ illetőleg „junálisa“ e hó 5-én lesz a szabadkai erdőben.

Tavaszi multság. A helybeli kiseddvcvó-intézet növendékeinek „majálisa“ folyó hó 10-én leend a „Széchenyikert“-ben. — Ez általában a látogatott tavaszi multságok egyike szokott lenni, mely alkalommal a kiseddek társasjátéka és táncmultsága nyújt nem mindennapi élvezetet — de csak pár óráig, hogy a serdültek és felnöttek foglalják el a tért, átadván magokat a tánc nemes élvezetének. Belépti díj 20 kr.

Omnibus-vonatok közlekednek folyó hó 1-től Rimaszombat és Füle között. — E vonat indul naponként Rimaszombatról reggeli 7 óra 30 perczkor s Fülekre érkezik 9 óra 40 perczkor délelőtt. Ugyanezen vonat elindul Fülekről esti 7 órakor s Rimaszombatba érkezik 9 óra 17 perczkor, a közben eső állomásokon, valamint az ujabban kijelölt örházaknál felszedi és lerakja az utasokat.

Tűzoltó majális volt a mult hó 27-én. — Ez is bebizonyította azt, hogy városunk közönsége hovatovább nagyobb érdeklődéssel viseltetik e testület iránt, mert e jótékonyezü táncvizgalomban oly tömegesen vett részt még pedig nem-, kor- és rangkülönség nélkül, hogy dacára a végtelen esekély belépti díjnak (személyenkint 20 kr.) 55—56 forint tiszta haszon folyt be a társulat pénztárába. — Mint halljuk — ez összeg felszerelésre fog fordíttatni, mely még különösen a szivattyus osztálynál hiányos. — Ez alkalommal felülfizettek: Baksay István 1 frt. Angyal József 1 frt. Hegyessy Sándor 80 kr. Molnár József 80 kr. Susztek J.-né 80 kr. Miskolczy István 80 kr. Dr. Szabó Samu 80 kr. Dapsy Viktor 80 kr. Beliczky Viktor 80 kr. Pásztor

és inni akar. — Az üveg még nem érinté ajkát, midőn egy véletlen lövés szíven éri. Összeesik, a palack kihull kezéből, puha földre esik, s nem török el. — Egy katona ráborul a halottra egy perczig sír, „Isten veled bátya,“ zokogja az öccs, aztán felkapja az ott heverő üveget „Verjen meg az Isten német!“ szavakkal, kiüríti fenekig a tartalmát és vadul sújtja az üres palackot messze a dunába a budai vár felé.

A szőlőhegyekről * * * * * a várat, egy üteg a Mártonhegy oldalában van felállítva, sűrűn hull a golyó az ellenséges várból. — Sem egyik, sem másik fél nem lött nagy eredménnyel. — Hirtelen előjön egy bokorból egy 16—17 éves suhancz, oda áll az ütegarancsnok elé: „Hadd löjjelek egyet hadoagy ur.“ „Nem bánom löj!“ „Hova célozzak?“ Oda a falra, a hol az a füst gomolyg. A gyermek czélt, a lövés eldördült és a füst nem gomolygott azon helyen többé. A gyermek tűzer maradt, lövése sohasem hibázott.

Ott volt a tápió-bicskei * * * * * utközetnél is. Mikor a mieink a harezterre értek, az ellenség megszállva tartotta a magaslatokat. — Estvefelé valami pásztor-legény fele egy magasabb tiszt elé áll: „Uram, ide való kondasbojtár vagyok, minden bokrot ismerek ezen a vidéken, tudok egy jó utat a németek háta megé.“ Másnap korán reggel az ellenség magyar szuronyok támadására ébredt fel. — A német vereiséget szenvedett. . . . .

Mig az öreg ör mindezeket beszélte, pajkos gyermekek felhasználva az alkalmat megostromolták a sétány szép pázsitját elfoglalták virágait, bokrait. Mesélöm esernyője után kap és ingerülve sietett a sáska-had felé. Még egy darabig néztem a mint vesződik a virgoncz gyerekekkel, aztán felkeltem ülőhelyemről a sétányról el — és néhány nap mulva haza jöttem.

Kezet sem szoríthattam e derék harezosból lett — — — — — gyermekijesztővel.

Nemsokára — gondolom — te is kidölsz szegény öreg a földiek sorából, azokhoz kerülsz, a kiket ma magad néhány könyecseppel megsírtatál s elnyel tégedet is a sír öble, mint elnyelték arezod barázdái az azon elvonuló mély sebforradás!

Pál 80 kr. Madarassy Dezső 80 kr. Ragályi Géza 60 kr. Kovács Zsigmondné 30 kr. Engel Adolf 30 kr. Borbás Gábor 20 kr. Kaeska D. 20 kr. Strehla Gy. 20 kr. Bolkay Pál 20 kr. Dr. Marikovsky G. 20 kr. Lakatos I. 20 kr. Hanrich Lajos 20 kr. Tóth József 20 kr. Tóth Gusztáv 20 kr. Dr. Löcherer Tamás 20 kr. Spurius I. 10 kr. Urbányi Gy. 10 kr. Nagy Béla 10 kr.

Az uszoda eszméje napról-napra közelebb jő a megvalósuláshoz. — Az 1800 frtot tevő költségek fedezésére már körülbelül 1200 frt van aláírva s ha a város azon összeget, mely a „Zsodoma-tónak“ folyóvízzé való átalakítására megkivántatik, az uszoda javára teszi folyóvá, — mint-hogy ez által a tervbevett eszatorna építése feleslegessé válik, — a kiépítés azonnal megkezdhető, s egy, évtizedek óta égető szükségén segítve leend.

Podrecsányban a Kuhinka Gyula kertésze és kertülője összehozták a múlt hó 26-án egy új ázó felett, melyet mindkettő sajátjának vallott. Miután a kertész esküvel erősítette állítását, a kútnál is kötelező természetű kerülő bottal támadta meg. A kertész magát védelmezendő, oly szeresetlenül sújtotta főbe az ázóval, hogy koponyája szétrepedt. Az erős ember sebesült fejét két kezével összeszorítva saját lábán tért szállására s tükör elé állva nézte széthasított fejét, miután egy pár percig gyönyörködött (?) a kapott sebben, összerogyott s „már én megyek“ kiáltással meghalt.

A putnoki izraeliták azt tartják a tanítóról, hogy vele éppen úgy el lehet bűntüni, mint a eseléddel. Most is — mint bennünket levelezőnk értesít — a múlt őszei kitűnő oklevél alapján megválasztott egyik tanítójuknak kiadtak a passzust. Azt hisszük, hogy kir. tanfelügyelőnk megtanítja őket a törvény tiszteletére, mert ez a putnokiaknál nem első eset, hogy a tanító jogát semmibe sem veszik.

Tiszolczon, hol amint halljuk, még most is megvan a Rőczéről szétugrasztott pánszláv tendentiáknak némi magva. a jobb érzelmeik vallás és nyelv különbség nélkül egyesülvén, magyar olvasó egyület alakítottak. — Fogadják érte a közönség elismerését, mert ez által a testvériesülés és haladás egy hatalmas tényezőjét alkották meg gyermeink e városában. Ugyanitt a ronesoló toroklob főleg a gyermekek közül szedi áldozatait.

Érdekes sajtópert tárgyal a pozsonyi esküdtszék a múlt hó 24-én. Az ismert pánszláv agitátor, perelte be Zmertiéh Hurbánt, ki Hurbánnak 184⁹/₁₀-ben viselt dolgait szellőztetvén a „Felvidéki nemzetőr“ tárczarovatában, többek között felemlítette, hogy Hurbán csapatainak segélyével rabolt, rablott fogaton kocsikokat, neje rablott selyem ruhában pompázott. Hurbánt dr. Mudron Pál t. szentmartoni ügyvéd képviselte, míg a vádlottat Beck Antal pozsonyi ügyvéd védelmezte. — Ez utóbbi jeles beszédében kimutatta, hogy azokat, melyek az inkriminált cikkben foglaltaknak, több alkalommal nyíltan megmondották panaszlónak, de ő évek lefolyása alatt nem tett egy lépést megsértett(?) becsülete helyreállítására, mert az újabb viszonyok behozatala előtt a bizonyítási eljárás teljesen meg volt engedve; a ki pedig saját sértett becsületét helyreállítani érdemesnek nem tartotta akkor, midőn arra alkalom volt, lehet-e annak később mások segélyével, mások ellen panaszlólóg fellépni. stb. — A jeles beszéd nem is tévesztette el hatását, mert az esküdtek egyhangulag nem találták a vádlottat bűnösnek, minek folytán a törvényesnek is felmentette s panaszlót 372 frt. perköltségben marasztalta el.

Majláth Gyilkosai végre beismerték borzasztó tettüket. A három tziukos között Berecz tagadott legkonokabban, de végre ő is megtört. A gyilkosság előre megállapított terv szerint hajtottát végre. A gyilkos Spangát és Pitélyt Berecz boesítotja a palotába rejtette az erkélyszobába az ország-bíró hazatérteig, s innen rohantak az áldozatra, míg Berecz őrtállt. Az önbeismerés folytán is megerősített büntény végrehajtót nem sokára elveszik érdemlett jutalmukat.

Uj vasuti menetrend lépett életbe a magyar kir. állam vaspályán, minek folytán a közlekedés némi változást szenvedett. Fülekről a személyvonat d. e. 10 orakor indul s Miskolcra ér 1 óra 53 perczkor; míg a tehervonat d. u. 3 ó. 30 p. s Miskolcra ér 9 ó. 40 p. estve. Miskolcra Fülekre indul a személyvonat 7 ó. 20 p. reggel, — a tehervonat 2 ó. 5 p. d. u., amaz Fülekre ér 1 ó. 46 perczkor, míg ez 6 óra 25 perczkor. — Bánrévéről Dobsinára indul az omnibusz-vonat 12 óra 30 p. érkezik 4 ó. 5 p. — Dobsináról az omnibusz-vonat indul 7 ó. 28 p. reggel, Bánrévére ér 10 óra 19 perczkor. — Feledről indul Tiszolczra a vegyesvonat 12 óra 20 p., — Tiszolczról indul 7 ó. 30 p. érkezik Feledre 10 ó. 35 p. reggel. — Rimaszombatot első ízben 1 ó. 48 perczkor, másodikban pedig 10 órakor érinti.

A „Pesti Hirlap“ folyó évi 147-ik száma lapunkról is megemléskzik. E jóakaratu megemlékezésre okot az adott, hogy lapunk múlt számának egy közleménye, — téves szedetven ki, — hibásan jelent meg. — Ez esetből kiindulva tisztelt lapársunk következő bekopogtatóval veszi át a közleményt: „(Csodabogar.) Hogy mennyire van némely vidéki lap tisztában a statisztika és a magyar nyelv törvényeivel, kitűnően illusztrálja a következő hír, melyet a „Gömör-Kishont“ című rimaszombati lapban találtunk. Liezen“ stb. — E közleményre vonatkozólag — főképen a Pesti Hirlappal szemben — nekünk is van néhány szavunk. Hogy némely vidéki lapban, így a Gömör-Kishontban is fordulnak elő nyomdahiák, melyek néha az értelemre is zavarólag hatnak, oka az, hogy legtöbb vidéki lapnak szerkesztője nem mesterség s nem gschäft gyanánt foglalkozik hirlapirással, hanem azért: mert erre bizonyos magasabb érdekek szempontjából — különösen a határszéleken, mint itt Gömörben is — szükség van. Minthogy pedig a szerkesztő rendszeren hivatalnok is, sőt e mellett tevékeny részt vesz a szerkesztésen kívül minden oly ügy megvalósításában, melynek célja a közjó előmozdítása: gyakran nincs ideje, hogy maga végezze a corrector és revisor lélekölő teendőit. Így történt a megcsodabogazott közleményvel is. Hanem azért egy lapot, mely missiót teljesít, meghuzolni, — nem tudjuk, — illő-e különösen a „Pesti Hirlapnak“, mely rövid ismeretségünk óta minden héten hozott a „Gömör-Kishont“-ból a forrás megnevezése nélkül szóról-szóra átvett közleményeket, olykor-olykor terejedelmesebbeket is, melyekből meggyőződhetett, hogy a „statisztika és magyar nyelv törvényeivel“ annyira-mennyire mi is tisztában vagyunk. Végül még csak azt jegyezzük meg, hogy t. lapársunk a „Gömör-Kishont“-ot, mellyel csereviszonyban áll, — vagy a kéziratnak tekint, vagy nem. Az első esetben a méltányosság hozná magával, hogy a benne olykor-olykor előforduló hibákat —

mielőtt egyik-másik közleményét átveszi, kijavítsa; az utóbbiban pedig a hirlapírói tisztesség követelné meg, — legalább a mi felfogásunk szerint, — hogy ne csak hibáira, de jótulajdonaira is tegyő figyelmessé a közönséget.

Vettük a miskolci kereskedelmi és iparkamarának folyó évi május 10-én tartott közönléséről szóló szerkesztett jegyző könyvet. E gyűlésen tárgyalatt a kereskedelmi miniszternek 7210 sz. a. kelt leirata, — mely által Putnok községének az ujonnan megállapított városi díjegyzeke ügyében indokolt nyilatkozattalra hivatott fel a kamara. — Ez ügyben a kamara véleménye, illetőleg nyilatkozata a következő: „Putnok város által 1883. évi január hó 17-én jóváhagyás alá terjesztett piaczihelypénz szabályzata a Putnokon 1878. január hó 5-én kelt és érvényben állott piaczi árszabályzattól csak azon toldaléokra nézve tér el, mely az új szabályzatban a mázsálási díjra vonatkozik. — Megjegyzendő, hogy a régi, illetve jelenben még érvényben levő bemutatott szabályzat a megyei hatóságunknak ideiglenes jóváhagyását bírja, a magas miniszterium megerősítésével pedig éppen nincs ellátva. — A mázsálási díjra vonatkozó intézkedésnek a kamara nézete szerint az az intentiója, hogy ama nagyszámú visszaéléseket, melyek főleg egy nagytermelő vidék központját képező városok heti és országos vásárain a termény lemerésénél a termelő, illetve eladó kárára elkövetettni szoktak, — megakadályozza. A mily szép és méltánylandó ez intentió, oly veszelésnek látná a kamara az intézkedés végrehajtását a kereskedelmi forgalom szempontjából. — Itt közzél lebeg az intézkedést javaslatba hozó megye közönlése előtt és mégis tényleg magának érdekelt a vásárjog tulajdonos érdekét mozdítja elő akkor, midőn a termény mázsálását mondja ki. Egy mázsálási monopoliomot teremt a vásárjog tulajdonosnak, melyet épügy, mint a vásárhelypénzjogot ez bérbe ad, melyből jövődelmet huz. Egy ily monopoliumnak engedélyezése már azért sem volna indokolt, mert nézete szerint a helypénzfizetés kötelezettségének abban van az indoka, hogy az eladó a piaczi igénybe veszi. A mázsa, melyen a termelő a lemerést eszközölhesse, nélkülözhetlan kelléke egy jó piacznak. E mázsa használata is jó részben meg van fizetve a helypénzben, melyet a piacz használataért a termelő fizet. Ily körülmények között a mázsálás kötelezővé tétele és a mázsálási díj — és ugyan jelentékeny díjnak megállapítása — egyenlő a helypénz emelésével a terménnyel rakott szekerekre nézve, ez ismét a termény eladása drágítása és a forgalom nehezítésével. — De nem csak azért nem helyesli a mázsálás kötelezővé tételét a bizottság, mert egy monopoliomot teremt a termelő kárával, de azért sem, mert egyáltalán nem látja nevezett intézkedéssel a közszélt, a visszaélések megszüntetését elérve. Ha a vásárjog nem a város tulajdona, mint ez esetben nem az, ha mi több a vásárjog tulajdonos nem maga kezeli a vásárjogot és helypénzszedést, eszerint bérbe adja azt a mázsálással együtt, ugyan mivel külön biztosítékot nyújt egy magán ember — a bérlő — által kezelt mázsa a megcsalás ellen. Hol van a szabályzatban gondoskodva arról, hogy a mérleget oly egyén kezelje, ki teljes bizalmat érdemel? Hol van gondoskodva arról, hogy a mérést eszközölő egyén működése a városi hatóság folytonos ellenőrzése alatt áll? Hol végül arról, hogy az esetben, ha hiba követtetik el, ha visszaélés constatáltatik ezen „hiteles“ mázsán, miként büntetetik a bérlőt, miként állítatik vissza a bizalom? — Ezen intézkedés — a jelen formájában — a kamara meggyőződése szerint képes volna a putnoki terménypiacz jelentőségét közzé tenni.“

A penészes kenyeret rendszeren a háziállatoknak szokták adni eledélül, hogy kárba ne vesszen. Már pedig azok a kik így eszelekesznek, öntudatlanul előmozdítják az illető állatok elpusztulását. A penészes kenyéren ugyanis a „mucor“ nevű gombanem élődik, mely mérges anyagokat tartalmaz, s ennélfogva kólikát, göresköket, bélgyluladást szokott előidézeni. Ha a penészes kenyeret értékesíteni akarjuk, előzetesen főzzük meg egy kis vízzel, vagy pedig forrázzuk le. Ez által a mérges gombák kiöletnek, úgy hogy ilyen állapotban már bizvást oda lehet adni a kenyeret bármely állatnak.

Nyugtázás és köszönetnyilvánítás.

A f. évi ápril hó 5-én Pohorella községben kiűtött tüzvész alkalmával 19 évi szerzeményét elvesztett Bahéry József népkiskolai tanító felségelésére alólírott felhívására következő adakoztak: N.-Szuhán Molnár A. 1 frt. Bején Fejérvári K. 50 kr. Ráhn: Balázsy Gy. gyűjtő 1 frt. Marikovsky P. 30 kr. Ruthényi B. Okolicsányi G. Kende F. Gasko T. 1—1 frtot. többen 80 krt. M.-Hegymegen Bolhay F. 50 krt. az isk. tanulók 1 frt 40 krt. R.-lehota Országgazda I. 50 krt. N.-Szuhán az isk. tanulók 4 frt 44 krt. Czakóban Kerekes Imre 2 frtot. Rédiván Járossy Endre 1 frtot. Vereskön Noge I. 1 frtot. Osgyánban: Schmidt I. 1 frt 25 krt. M.-Hosszúrten: Bazovszky S. 80 kr. Süvetén: Faluba J., Góson: Prunyi P., Dusan: Subajik J., Feketepatakon: Michalovics P., Keczegén: Hüvösvy M., Jánosiban: Beeske B. B.-Töréken: Kiesiny G. 1—1 frtot. Rimaszombatban: Szöllösi I. 1 frtot. osztálya 3 frt 85 krt. Fülep B. 1 frtot. osztálya 2 frt 8 krt. Ráhn: Szmólen I. 60 krt. Peschek I., Oskó L., Miska K. 1—1 frtot. Párdusz B.-né 40 krt. Hell 30 krt. többen 1 frt 43 krt. Osgyánban Bolesó F. 2 frtot. osztálya 1 frt 12 krt. Rimaszécsen Nagy J. Valovics, Vozary Gy. Prost. K. 50—50 krt. Bráz J. 1 frtot. többen 3 frt 60 krt. S.-Gömörön Bogár L. gyűjtése 2 frt 04 krt. Poszobán a ref. egyházközség, a községi előjáróság, Tihanyi Gy. Tóth S. 50—50 krt. Sumjácson: Csoma M. 2 frtot. D. M. 2 frtot. többen 1 frtot. Bugyikfalán Klinezko I. 40 krt. Az ezen első közleményben foglalt adományok összege 60 frt 95 kr. Rimaszombat, 1883. máj. 28. **Groó Vilmos**, k. tanfelügyelő.

Színház.

Május 26. Szigeti József „Rang és mód“ című színművének előadásával Gáspár színtársulata igen élvezetes estét szerzett közönlésünknek, s csakis ez utóbbi érdekében sajnáljuk, hogy a nézőtér nem volt sürűbben látogatott. — Ezen est érdekességét fokozni lett volna hivatva Ungvári M. gyors- és torzkép rajzoló (a müncheni festészeti akadémia növendékének!) föllépte is, ki habár „magyarország minden elsőbrendű (?) városában szerencsés volt általános (!) és csztatlan tetszést kiérdemelni,“ még azon kevés dícséretét is, mely inkább kezének gyorsaságát, mintsem művészetét illette volna, a „részeges testő kalandjai“ illusztrálása közben előadott izetlenségével kétségessé tenni törekedett. Hogy mennyire sikerültek különben a helybeli ismerős

alakokról vett némely rajzai, azt eléggé jellemzi azon körülmény, hogy azok eredetijét a művész urnak megnevezni kellett, mert — — — senki sem ismert reájuk. Öszintén szólva, szívesen elengedtük volna föllépését, s ez estén annyival inkább, mert a „Rang és mód“ egyike azon eredeti színműveknek, melyek mindennapi életünkben vett tárgyaikkal, köztünk mozgó, megannyi felismerhető személyzeteikkel, egy minden mozzanatában érdekesítő, tanulságos, való eseményt, vagy talán helyesebben egy olyan társadalmi betegséget tárnak elénk, melynek eddig ismeretes és alkalmazott egyetlen gyógyszere — — — a dobszó; — mert az anyagi erőnket meghaladó fényelgés, az „urhatnám“-ság, a törekvés „nagy“-nak látszani, csak akkor veszi el beteg eszünkre varázsát, midőn az árverelő piaczra hurcolják kölesönvett czifraságainkat. Bannai Gábor is (Gáspár) egy tekintélyes, méltóságos miniszteri tanácsos ur, e fényelgési vágnak lesz erőkölesileg áldozatává, ha nagybátyja, a földműves Bannai Gerő (Veres) az utolsó pillanatban meg nem menti, s ezt is csak leányának köszönheti, mert Irma nélkül (Szabóné), ki jóságával legyőzi a nagy urí fészegésből végig sértett egyszerű rokonok haragját, vagy öngyilkossá lesz, vagy börtönbe kerül, miután sikkasztást követett el, — természetes, hogy a kedves, ártatlanszívű Irma megmenti a szülőket, s egyuttal Bannai Sándor (Fekete) nevével lesz. E rövid mese körül fűződik a három felvonás minden eseménye, kidomborítva a jellemeket oly tisztán, felismerhetően, hogy az utczákon — nagyvárosban — akár ujjal mutathatnánk reájuk. — Egyébiránt a mű, mint ilyen, nem éppen kifogástalan, mert Bannai Gábor sokkal gyávabb, sokkal siránkozóbb, és kevésbé önzeteres, kevésbé önálló, hogy sem vonalmunkra lenne érdemes, sőt ellenkezőleg olyan, ki még a nők részéről is csak megvetésre méltó akkor, midőn még a legválságosabb pillanatban is csak sirni tud. A másik kifogásunk inkább alakí. A végjelent, vagyis a mű befejezése olyan irtó nagy magán után, hogy a néző azt képzelete segélyével sem levén képes betölteni, ugyszólva hangtalan kérdezősködéssel tekint maga körül s a lehullott függönyre, szinte sajnálja, hogy annak a szegény méltóságos urnak nincs alkalma, vagy magát igazolni, vagy nevének megbocsáthatni azon végtelennek látszó fájdalomért, melyet könnyelmű költekezéseivel, esztelen pénzművelteivel neki okozott. — E kis hiba azonban nem színészeinknek lévén beszámítható, a sikerült előadás emléke bizonyosan maradandó lesz azokra nézve, kik a színházat mint a művészet templomát tekintik. Ugyanezért a közönség egy némelyik tagját, azokat, kik sem az illem, sem a szerénység szabályaival összeütközönek nem tartják a hangos társalgást még felvonás közben is, — igen kérjük, kegyeskedjenek szives figyelemre méltatni azon szomszédjokat, kik körülöttük nem öltözetük fényének fitogtatása, nem szellemes ötleteiknek szikráztatása, de a végett foglalt helyet, hogy élvezzenek és tanuljanak.

Május 27-én Almásynak „Tót leány“ című műve adatott elő ismételtén. A közönség ezuttal is tekintélyes számmal élvezte a jó előadást.

Május 29-én „Az önkényes tüzöltök“ helyett, melyet Sebők Lajos jutalom játékával választott, de a mely a kellő időben nem érkezett meg, ugyan annak javára: Szigligetinek közkedvességű énekes népszínműve „A cigány“ került színre. — A darab sokkal inkább ismeretes olvasóink előtt, semhogy arra szelesebben kiterjeszkedni szükség volna s bár a régiebb népszínművekhez tartozik, de a benne feltüntetett eredeti jellemek az itt-ott beszótt drámai jelenetek sokáig kedven-cézvé teszik még ezután is a közönlésnek. A főbb szerepeket Szabó Károly (Kurta Gergely), Sebők Lajos (Gyuri), Gáspár (Zsiga), Gáspárné (Rózsi), Géczy (Peti) játszották. — A jutalmazandó, valamint a többiek egytől-egyig híven oldották meg feladatukat s gyakori tetszés-nyilvánítással adott megelégedésének kifejezést a diszes, szépségű közönlés. — A mellékszerepek játszóit közül csakis Kócsi ellen lehet kifogásunk, ki a papuehóst, ki egyszersmind alaposan gyanakodó férj is, feltüntetni nem bírta, mely igyekezetében nagy hátrányára volt a gyarló és kifogás alá eshető öltözet is.

Május 31-én Olasz Terka jutalmára „A vereshaju“ népszínmű dalokkal és tánczszal Lukácsy Sándortól. Lukácsy sokat irt s termékenysége a darabok rovására producált, anyai érdeme azonban van, hogy a színpadi hatás titkait ismeri s azt saját előnyére fel is tudja használni s e tekintetben „A vereshaju“ban culminál, daczára annak, hogy — mondhatni — e legjobb darabja is, valamint annak eszelekvénymenete is nagyon complicált. A darab küzd a „Veres kutya, veres ló, veres ember egy se jó“ közmondás elöitétele ellen, minek megoldása a rokonszenves Szilaj Kátában (jutalmazott) sikerült is, mert önzetlen, tiszta szerelme nem csak saját, de két más család sorsát fordítja jóra. Jutalmazott a kellő hangot és modort az író intentiójához mérten eltalálta, de nem mulasztatjuk itt el, hogy az igazgatóságot, illetve az egész társulatot ne figyelmeztessük arra, hogy énekes darabokból vagy hagyják ki az énekeket vagy ha énekelnek kísértessék jól s mondják el jól, mert jelen esetben ennek elhanyagolása jutalmazott rovására történt, s a nem nagy számú publicum azért volt hálátlan és egykedvű az egész előadás iránt; — továbbá, hogy a Vereshajunak haja nem tarka. Több figyelmet a maszkirozásra. Özvegy Sajgónét Czakóné, András és Ferke fiait Gáspár és Sebők játszották kisebb nagyobb szerencsével. Sajgónéba, több gögöt, de végül meglepő szeretteljes megadást kell önteni; Andrásba több erélyt: Ferkébe pedig több ifjúi hevet, s akkor e szerepek sikerülnek. Boglár Ágnesben Gáspárné a megbántott szeretőt sikerülten adta. Veresné pedig Zsófiát a szüleit szeretőt is tisztelettel gyermekes naivsággal teljesen kidomborította. A publicum tapsait — a mi valóban mérvadó — ez este Szabó Károly és Fekete Mihály, másrészt pedig Bokor és Hommer B. érdemelték és méltán, mert míg Fekete a hetyke elbizakodott, apja fölött regnáló fiuban kívánni valót sem hagyott hátra, addig Szabó ugy maszkirozásával, mint játékával megösmertette a fiatalság élveire vagyó vén paraszt rouét. Bokort pedig figyelmeztetjük arra, hogy ne csak „bizonyos“ viszonylagos értékű tapsok után kapkodjon, mert azt ha teszi, saját kárával teszi: különben egyes szeleskedéseitől eltekintve — mi az előbbi megjegyzésből magyarázható, — a nem egész bárgyú, de színgin becsületes és jóindulatú árvt Veréb Jankót jól játszotta. — Hommer B. a vastag komikummal írott szolgálónak Sárinak, hangját, játékát és maszkirozását eltalálta. Az előadás az énekek leszámításával sikerült, különösen a második és harmadik felvonásában.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Kiadó bolt.

Rimaszombatban a főtéren levő **Dapsy Vilmos-féle házban egy bolthelyiség, a hozzá tartozó mellékhelyiséggel azonnal hasznábérbe kiadó.** — Bővebb értesítést ad **Dapsy József, megyei alpenztárnok.** 1—*

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy 1883. ápril hó 26-án Rimaszombatban a **Tompa-utca 2-ik sz. a. házban**

Kovács-üzletet

nyitottam. — A nevezett üzleti téren már több évi tapasztalataim vannak, de különösen mint vizsgázott gyógykovács a lovak szabályszerű megvasalásában szerzett szakismereteim bátorítanak arra, hogy a n. é. közönség bizodalját kikérjem, azon biztosításom mellett, hogy a kor igényeinek megfelelőleg a legjutányosabban fogom becses megbízóimat kiszolgálni. — Azon reményben, hogy a n. é. közönség becses pártfogásába veend, vagyok a n. é. közönségnek Rimaszombat, 1883. apr. 26. Teljes tisztelettel

6—10

Kovács János, gyógykovács és kovács-iparos.

Hirdetmény.

1—3

801. sz. — Gömörmegye rozsnói járás területén Rédova község határában a rédovai iskola-alap tulajdonát képező 57 hold erdőn levő mű-épületi fának és szénnek használható fa, f. évi június 26-án d. e. 10 órakor a helyszínén Rédován, nyilvános árverésen elfog adatni. Venni szándékozók az árverési feltételeket alulírottánál bármikor megtekinthetik.

Rozsnó, 1883. május 30-án.

Kubinyi, szbiró.

Hirdetmény.

^{2604/1883.} sz. Putnoki népbanknak **ifj. Ruszkai István** és neje **Fejes Julianna** elleni 310 frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében az 1883. évi martius hó 27-én 1495. sz. alatti hirdeténnel elrendelt és az 1883. évi június hó 29. Péter Pál ünnep napra Putnok községébe kitűzött árverés elnapoltatik, s annak Putnok községébe a község házában leendő megtartására határnapul 1883. évi július hó 2-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki.

Rimaszombati, kir. tszék. mint tkvihatóság 1883. május hó 22-én

Marton, kir. tszéki elnök.

HERCZ ZSIGMOND

mezőgazdasági gépek és eszközök raktára. — Gépjavító műhely.

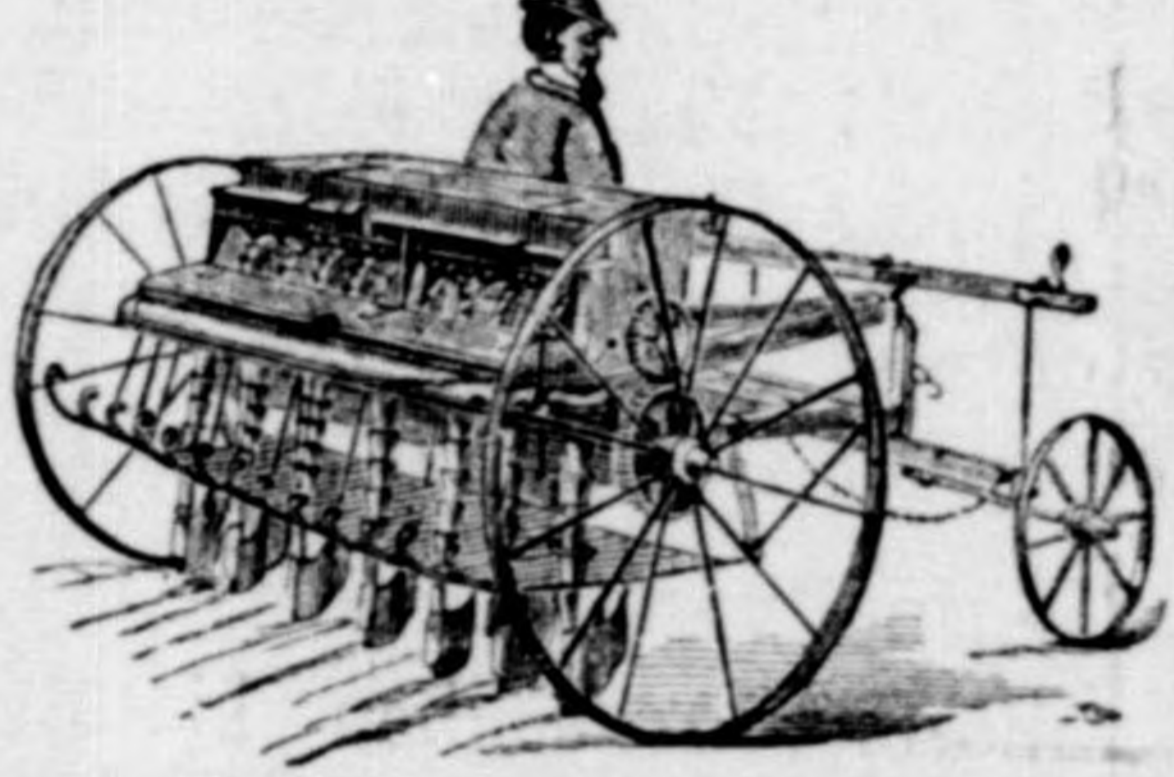
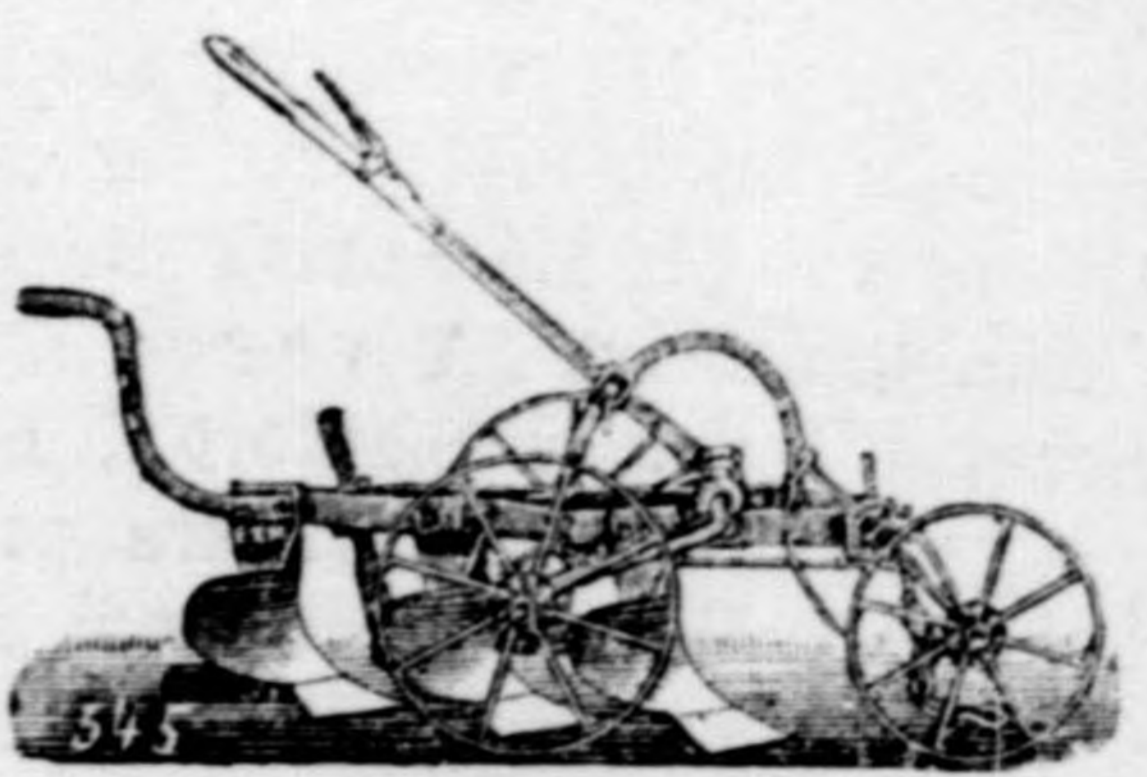
CLAYTON és SHUTTLEWORTH

4—20

angol gépgyárosok képviselője

MISKOLCZON.

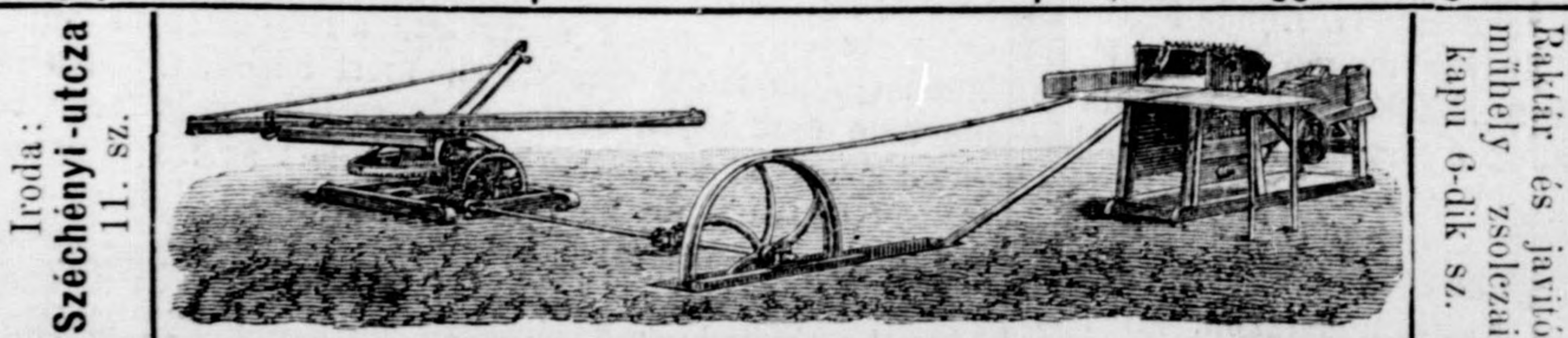
Ajánl mindennemű gazdasági gépeket és eszközöket. — **Cseplőgépek:** gőz, járgány és kézi erőre. — **Gőzmozdonyok:** fa, közén és szalmafűtésre. — **Hármas és egyes ekék.** — **Közönséges és Backer-féle tisztító rosták** üszög tisztítóval és anélkül. — **Soros és szórva vető gépek, szecska-vágók, répa-vágók, boronák, konkolyozók, kukuriczamorzsolók daralók és malmok,**

Fizetési feltételek igen előnyösek. — **Gőz és járgánygépek részletfizetésre.**

mindig raktáramban készletben vannak.

Próba ekékkel, árjegyzékekkel, bővebb tudósítással, készséggel szolgálok.

Iroda: **Széchenyi-utca 11. sz.**

Raktár és javító műhely **szolozai kapu 6-dik sz.**

Mindennemű gépjavítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Hirdetmény.

^{1459/1883.} sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Takács Józsefné s társai** végrehajthatóknak néh. **Pasztiár Mihály** hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 40 frt. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Nyustya községben fekvő a nyustyai 51. 52. sztkjvben foglalt birtoknak Pasztiár Mihály illetményére az árverést 352 frt 50 krban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi június hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Nyustyan a község házában megtartandó nyilvános árverésen megalapított kikiáltási áron alól is eladatni fog. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 35 frt 50 kr. készpénzben a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. tszék mint tkvihatóság, 1883. marez. 20.

Marton, kir. tszéki elnök.

Magyar vöröske-reszt egyleti sorsjegyek.

Évenként 3 sorsolás.

Évenként 3 sorsolás.

Legközelebbi huzás folyó évi július 1-én.

Ezen huzásban **főnyeremény 50,000 forint.** Továbbá 1 nyeremény a 5000frt, 4 nyer. a 1000 frt, 10 nyer. a 500 frt, 25 nyer. a 100 frt, 30 nyer. a 50 frt, 52 nyer. a 25 forint. A nyeremény sorsolásán kívül **törlesztési sorsolás** is történik; minden a törlesztési sorsolásban a legkisebb nyereménynyel huzott sorsjegy **tovább játszik a főnyereményre.** Eladása darabonként 6 frt 75 kr.

Ezen sorsjegyek kaphatók:

KÁRMÁN S. könyvkereskedésében Rimaszombatban és Rozsnón.

Nyomatja és kiadja **Rábely Miklós.** Rimaszombat, 1883. (Losonezi-utca 24. szám.)

Ajnácskői gyógyfürdő.

Az Ajnácskői fürdő május 14-én megnyitattván, a nagyérdemű közönségnek azzal hozatik tudomására, miszerint a szoba-árak az idény kezdetétől június 30-ig, valamint augusztus 21-től az idény végeig 50%-al olcsóbbak. — Rendszeres savó-kúra azonnal, a szőlő-kúra szeptember 1-én lép életbe. — Postahivatal Ajnácskőn, táviradaállomás Balogfalván van. — Rendelő orvos Dr. Zsingor László, házigyógytár helyben. — Közlekedés (mérsékelt vasuti jegyekkel) — miről tájékozást az állomásokon kifüggesztett hirdetések nyujtanak) Budapestről és Miskolcra naponként kétszer az Ajnácskő-sőregi állomáshoz érkezővonatokkal. — Az állomás és fürdő között naponta 4-szer kócsi közlekedés tartatik fenn, személyenként 50 kr. viteldijjal. — Szobák és fürdők házilag kezeltetvén, jó és jutalmas konyha Glosz Endre kezében van. — Izraeliták ellátásáról Lusztig Dániel gondoskodik. — Lakás megrendeléseket elfogad 3—3 **a fürdő igazgatóság.**

2—*

Hirdetmény.

Vállalatom a n. é. közönséggel tapintatos és szigoruan lelkiismeretes eljárásomnál fogva annyira pártolásban részesül, hogy ez által indittatva éreztem magamat, raktáromat **bel- és külföldi gyapjuszövetekkel és posztókkal** eddig nálam még nem létezett dus mennyiségben ellátni; az öltönyök — jelesnek bebizonyult **szabóm által** — **saját felügyeletem alatt** minden árban és minőségben készítettnek és a szövetek méterenként is **kiszolgáltattak.**

A n. é. hölgyközönségnek pedig becses figyelmébe ajánlom a legujabb párisi és bécsi divat szerinti **satein-, beige-, mervelleux- és foulét-szöveteimet, ugyszintén chiffon-, vászon-, asztalnemű** és más **courrens-czikkeimet, férfi és női-fehérmeműimet, csipkét, paplanokat, gobelin- és rips-ágyterítőket.**

A midőn még üzletemet különösen **kiházásitási be vásárlásokra** nézve mint a legelőnyösebbet van szerencsém ajánlani, kérem továbbra is becses bizalmát és maradtam illő tisztelettel

Rimaszombat, 1883. május 26.

Engel Adolf.

Ércz- és fakoporsók főraktára

Raktár: Cserencsényi-utca Samarjay József ur házában.

Lakás: Losonezi-utca 16. sz. a. (saját ház.)

Alulírott tisztelettel tudatom mindazokkal, kiknek szomoru kötelességük drága halottaikat tisztességes módon eltakarítani, hogy a fentemlített raktáramban minden e szakmába vágó tárgyak: ércz- és fakoporsók, (a legdiszesebbtől a legegyszerűbbig), szemfedők, párnák, selyem és perkail-lepedők, virágok, koszorúk, különféle színű és szélességű koszoru-szalagok, gyász-fátyolok, gyertyák stb. stb. nagy készletben tartatnak és a legjutányosabb árak mellett szerezhetők meg.

Kivánságra temetések teljes elrendezését is felvállalom.

Midőn ezen vállalatommal e vidék egy rég érzett hiányát pótolom ki; tettem ezt azon számtalan felhívásnak következtében, mely évek óta hozzám intéztetett. Ennélfogva felkérem mindazokat, kiknek ily szomoru kötelesség osztályrészül jut, adandó alkalommal megbízásaikkal tiszteljenek meg.

Végül nem mulasztom el felemlíteni, miszerint főtekövsem oda irányul, hogy t. vásárlóimnak a gyors kiszolgálattal mellett jutányos árakat biztosithassak.

Rimaszombat, 1883. febr. 26.

Teljes tisztelettel

17—*

Hollósy József, temetés-rendező.

Árverési hirdetmény.

1532/1883. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, — hogy **Gromer Elek** nagyrepóst rozsnói kegyes alpitványok képviselőjében végrehajthatóknak, **Albert Balázs** végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Détéri és Gesztete községben fekvő a déteri 98 sztkjvben foglalt Albert Balázs birtokára 432 frt és a gesztetei 11. sztkjvben foglalt közös birtoknak Albert Balázs 1/3-részbeli illetményére az árverést 259 frt 50 krban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi június hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Détéren és d. u. 3 órakor Geszteten a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a déteri 98 sztkjvben foglalt birtokra 43 frt 20 krt a gesztetei 11 sztkjvben foglalt birtokra 25 frt 95 krt készpénzben a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LV. t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. tszék mint tkvihatóság 1883. május 30.

Fornét, kir. tszéki elnök.